

Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2016

Sammanfattning

Utskottet föreslår att regeringens skrivelse 2016/17:103 Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2016 läggs till handlingarna. Utskottet föreslår vidare att riksdagen avslår motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2015/16 och 2016/17 som rör frågor om konsekvensanalyser om den personliga integriteten, könsneutrala beteckningar på yrken och uppdrag, lättläst svenska i Statens offentliga utredningar samt regeringens arbete med långsiktig idé- och politikutveckling. Utskottet avstyrker efter förenklad beredning ett motionsyrkande som rör en fråga som utskottet behandlat tidigare under valperioden. Motionen rör frågan om att märka propositioner med berörda utskott.

I betänkandet finns en reservation (L) och ett särskilt yttrande (SD, -).

Behandlade förslag

Skrivelse 2016/17:103 Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2016.

Elva motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2015/16 och 2016/17.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2016	5
Konsekvensanalyser om den personliga integriteten	8
Könsneutrala beteckningar på yrken och uppdrag	10
Lättläst svenska i Statens offentliga utredningar	11
Regeringens arbete med långsiktig idé- och politikutveckling	12
Motion som bereds förenklat	14
Reservation	15
Konsekvensanalyser om den personliga integriteten, punkt 2 (L)	15
Särskilt yttrande	16
Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2016, punkt 1 (SD, -)	16
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	17
Skrivelsen	17
Motioner från allmänna motionstiden 2015/16	17
Motioner från allmänna motionstiden 2016/17	17
<i>Tabell</i>	
Andelen kvinnor (i varje grupp) anställda vid kommittéväsendet	7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2016**

Riksdagen lägger skrivelse 2016/17:103 till handlingarna.

2. **Konsekvensanalyser om den personliga integriteten**

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:907 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M),

2015/16:2788 av Mathias Sundin m.fl. (FP) yrkande 7 och

2016/17:3470 av Tina Acketoft m.fl. (L) yrkande 8.

Reservation (L)

3. **Könsneutrala beteckningar på yrken och uppdrag**

Riksdagen avslår motion

2016/17:2866 av Börje Vestlund m.fl. (S).

4. **Lättläst svenska i Statens offentliga utredningar**

Riksdagen avslår motion

2016/17:3019 av Per Lodenius och Per-Ingvar Johnsson (båda C).

5. **Regeringens arbete med långsiktig idé- och politikutveckling**

Riksdagen avslår motion

2016/17:1878 av Sofia Arkelsten (M) yrkandena 1–5.

6. **Motion som bereds förenklat**

Riksdagen avslår motion

2016/17:2428 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2.

Stockholm den 13 juni 2017

På konstitutionsutskottets vägnar

Andreas Norlén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Andreas Norlén (M), Björn von Sydow (S), Hans Ekström (S), Annicka Engblom (M), Maria Abrahamsson (M), Jonas Gunnarsson (S), Per-Ingvar Johnsson (C), Agneta Börjesson (MP), Patrick Reslow (-), Emanuel Öz (S), Fredrik Eriksson (SD), Tina Acketoft (L), Mia Sydow Mölleby (V), Tuve Skånberg (KD), Laila Naraghi (S), Berit Högman (S) och Crister Spets (SD).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet regeringens skrivelse 2016/17:103 Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2016. Enligt 9 kap. 9 § riksdagsordningen ska regeringen varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa verksamheten inom de kommittéer som har tillsatts på grund av regeringens beslut.

Det har inte väckts någon motion med anledning av skrivelsen. I betänkandet behandlas elva motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2015/16 och 2016/17. Motionsyrkandena återges i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2016

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelse 2016/17:103 Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2016 till handlingarna.

Jämför det särskilda yttrandet (SD, -).

Skrivelsen

Allmänt

Regeringen redogör i skrivelse 2016/17:103 för verksamheten i de kommittéer som har tillsatts efter beslut av regeringen. I kommittéberättelsen redovisas alla tillfälliga organ som har tillsatts på grund av regeringens beslut. Det gäller såväl traditionella kommittéer med uppgift att utreda en viss fråga som andra organ, oavsett om de är fristående myndigheter eller inte. I årets berättelse är samtliga dessa andra organ redovisade som organ inom Regeringskansliet.

Kommittéberättelsen innehåller uppgifter om kommittéernas sammansättning, redogörelser för kommittéernas arbete under den tid berättelsen avser samt uppgifter om kostnaderna för kommittéarbetet och fördelningen mellan kvinnor och män i kommittéerna. Kommittéberättelsen innehåller även sak- och personregister. Uppgifterna avser 2016.

Under 2016 tillsattes 74 kommittéer, vilket är samma antal som under 2015. Under 2016 avslutades 74 kommittéer. Motsvarande siffra för 2015 var 99 (skr. 2015/16:103). Av regeringens skrivelse för innevarande år framgår att de totala utgifterna för kommittéerna för 2016 var drygt 400 miljoner kronor. I summan ingår utgifter för konsultationer, vilka uppgår till närmare 40 miljoner kronor.

När det gäller andelen män och kvinnor i kommittéerna framgår det att statistiken endast omfattar dem som under det redovisade året varit förordnade i en pågående kommitté. Syftet är att redovisningen ska kunna jämföras med den årliga sammanställning av statistik i statliga myndigheters styrelser som lämnas till riksdagen i andra sammanhang.

Inom gruppen ordförande m.m. är andelen kvinnor och män 50 procent vardera, vilket innebär en ökning i andelen kvinnor med 9 procentenheter sedan 2015. Inom gruppen ledamöter är andelen kvinnor 46 procent och andelen män 54 procent, vilket är oförändrat jämfört med föregående år. Inom gruppen sakkunniga m.m. är andelen kvinnor 55 procent och andelen män 45 procent, vilket innebär en ökning i andelen kvinnor med 3 procentenheter jämfört med 2015. När det gäller gruppen sekreterare och övriga är andelen

kvinnor 63 procent och andelen män 37 procent, vilket är en ökning i andelen kvinnor med 2 procentenheter sedan 2015.

Av kommittéberättelsen framgår att en uppföljning av kommittéernas ålderssammansättning har genomförts under 2016. Uppföljningen visar att andelen unga är lägre än andelen unga i befolkningen. Av totalt 714 ledamöter är tolv (eller 1,7 procent) mellan 20 och 29 år. Befolkningsandelen för samma grupp är 13,6 procent. Medelåldern i kommittéerna är ca 52 år. En ny kartläggning av ålderssammansättningen i kommittéväsendet planeras äga rum under 2018.

En översyn av kriterierna för redovisning

I kommittéberättelsen pekar regeringen på att konstitutionsutskottet har granskat samordnare inom olika politikområden (bet. 2015/16:KU10). Inom ramen för granskningen uttalade utskottet att det var angeläget med en enhetlig översyn av kriterierna för redovisningen i kommittéberättelsen och kommittéregistret. Utskottet förutsatte att regeringen i t.ex. den kommande kommittéberättelsen skulle återkomma med en redovisning av de åtgärder som vidtagits i denna del.

Regeringskansliet har med anledning av konstitutionsutskottets påpekanden sett över sina interna rutiner för att få en större enhetlighet när det gäller hur samordnare tillsätts, hur de betecknas och hur de redovisas i kommittéberättelsen och i kommittéregistret (se SB PM 2012:1 Samrådsformer i Regeringskansliet [rev. 2017]). De nya rutinerna syftar bl.a. till att samordnare med ett tydligt och utåtriktat uppdrag bör utföra det som en fristående myndighet. Genom de redovisade åtgärderna kommer samordnare att vara sökbara både i kommittéberättelsen och i kommittéregistret.

Regeringen noterar också att konstitutionsutskottet även har granskat det parlamentariska inslaget i utredningsväsendet (bet. 2016/17:KU10). Inom ramen för granskningen noterade utskottet när det gäller uppgifter om tillsatta utredningar med parlamentariskt inslag, att viss information om utredningarnas sammansättning kan hämtas i kommittéberättelsen. Utskottet konstaterade dock att flera referensgrupper som utskottet identifierat inte funnits redovisade i berättelsen. Utskottet ansåg bl.a. att det är viktigt att det på ett enkelt sätt går att hitta information om att t.ex. en parlamentarisk referensgrupp är knuten till en utredning och vilka som sitter i referensgruppen från riksdagspartierna. Det ska enligt utskottet inte spela någon roll om det är ett statsråd eller en utredning som har utsett ledamöterna i referensgruppen. Avgörande är enligt utskottet att riksdagens partier är representerade i utredningsarbetet.

Mot bakgrund av konstitutionsutskottets synpunkter har regeringen i 2016 års kommittéberättelse inkluderat uppgifter om parlamentariska referensgrupper och annat parlamentariskt samråd som följer av kommittédirektiv men inte har förordnats av statsråd. Dessa parlamentariska referensgrupper och annat parlamentariskt samråd anges i aktuella fall i redogörelsen under

särskilda rubriker. Vidare avser regeringen att fortlöpande föra in uppgifter om dessa i kommittéregistret. Eftersom de inte har förordnats av statsråd ingår de inte i redovisningen av könsfördelningen i statliga kommittéer.

Övrigt

Könsfördelning

I förarbetena till diskrimineringslagen (2008:567) diskuterades bl.a. frågan om när ett arbete kan betraktas som kvinnodominerat. Av förarbetena framgår att en måttstock för när det kan anses råda underrepresentation är om arbetsgivaren har mindre än 40 procent av ett kön i den aktuella typen av arbete (prop. 2007/08:95 s. 503 och 540). Konstitutionsutskottet har använt denna måttstock vid tidigare granskningar av regeringens utnämningssmakt och jämställdhet bland utnämnda myndighetschefer och chefer vid utlandsmyndigheter (bet. 2009/10:KU10 s. 129, bet. 2011/12:KU10 s. 97).

Andelen kvinnor (i varje grupp) anställda vid kommittéväsendet

År	Ordförande m.m.	Ledamöter	Sakkunniga m.m.	Sekreterare och övriga
2003	35	46	46	53
2004	34	45	47	54
2005	39	46	47	55
2006	42	44	47	54
2007	41	44	49	53
2008	35	45	47	52
2009	35	44	46	53
2010	35	44	46	56
2011	32	44	47	56
2012	32	43	50	60
2013	37	44	51	59
2014	38	45	50	61
2015	41	46	52	61
2016	50	46	55	63

Källa: Konstitutionsutskottets genomgång av skrivelse 103 för respektive riksmöte fr.o.m. 2003/04 t.o.m. 2016/17.

Not: Siffrorna fr.o.m. 2012 är baserade på den nya mätmetoden.

Sedan kommittéberättelsen 2013 redovisas könsfördelningen i kommittéerna enligt en ny mätmetod, där den statistik som numera tas fram endast omfattar dem som under det redovisade året har varit förordnade i en pågående kommitté. Enligt den mätmetod som användes tidigare inkluderades även de som någon gång hade varit förordnade i en kommitté som fortfarande var pågående (skr. 2012/13:103). Utskottet konstaterade i sitt betänkande att de olika mätmetoderna inte leder till några väsentliga skillnader i redovisningen av könsfördelningen i kommittéerna (bet. 2012/13:KU23 s. 6).

Utskottet har tillfört uppgifterna från årets kommittéberättelse till sin genomgång av andelen kvinnor i var och en av de fyra grupper som redovisats i regeringens kommittéberättelser sedan 2003. Genomgången redovisas i tabellen ovan och baseras för åren 2003–2011 på den tidigare mätmetoden och för åren 2012–2016 på den nya mätmetoden. Som framgår av tabellen har underrepresentation av kvinnor i gruppen ordförande m.m. varit vanligt förekommande under den undersökta perioden. Under 2016 har denna grupp dock varit helt jämnt fördelad, med 50 procent kvinnor och 50 procent män. Under de tre senaste åren, 2014–2016, har män varit underrepresenterade i gruppen sekreterare och övriga.

Tidigare behandling

Utskottet noterade i förra årets betänkande att det i kategorierna ledamöter och sakkunniga m.m. rådde en jämn könsfördelning, men att detta däremot inte gällde i gruppen ordförande m.m. (bet. 2015/16:KU29). Utskottet noterade också att andelen kvinnor var i majoritet i gruppen sekreterare och övriga. Vidare anförde utskottet att det är viktigt att eftersträva en jämn könsfördelning inom alla grupper. Utskottet välkomnade att regeringen inlett ett arbete med en översyn av kriterierna för redovisningen i kommittéberättelsen och kommittéregistret och att regeringen avsåg att återkomma till riksdagen i frågan i nästa års kommittéberättelse.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att det råder en jämn könsfördelning i tre av fyra kategorier anställda vid kommittéväsendet. Vidare noterar utskottet att andelen kvinnor är i majoritet i gruppen sekreterare och övriga. Det är enligt utskottets mening viktigt att eftersträva en jämn könsfördelning inom alla grupper.

Utskottet välkomnar regeringens översyn av kriterierna för redovisningen i kommittéberättelsen och kommittéregistret som skett med anledning av utskottets påpekanden i granskningar om samordnare och det parlamentariska inslaget i kommittéväsendet. Utskottet ser positivt på de vidtagna åtgärderna, bl.a. att det numera tagits med uppgifter i kommittéberättelsen om parlamentariska referensgrupper och annat parlamentariskt samråd.

Med beaktande av det anförda föreslår utskottet att regeringens skrivelse läggs till handlingarna.

Konsekvensanalyser om den personliga integriteten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om den personliga integriteten.
Jämför reservationen (L).

Motionerna

I motion 2015/16:907 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M) begärs ett tillkännagivande om att 15 § kommittéförordningen (1998:1474) ska kompletteras med ett krav på att också redovisa huruvida förslagen har betydelse för den personliga integriteten. Detta är enligt motionärerna nödvändigt för att kunna fatta goda och överblickbara beslut och för att få bättre kunskap om hur olika förslag påverkar den personliga integriteten.

I motion 2015/16:2788 av Mathias Sundin m.fl. (FP) yrkande 7 och i motion 2016/17:3470 av Tina Acketoft m.fl. (L) yrkande 8 begärs tillkännagivanden om obligatoriska integritetsanalyser inom ramen för lagstiftningsprocessen. Enligt motionärerna måste integritetshänsyn spela en viktig roll redan på ett tidigt stadium i lagstiftningsprocessen. I alla direktiv till utredningar om ny lagstiftning bör det enligt motionärerna ingå en obligatorisk bedömning av regelförändringars effekter på människors personliga integritet, på samma sätt som man alltid bedömer effekterna på till exempel jämställdheten och den regionala utvecklingen.

Gällande ordning

I 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen anges att var och en gentemot det allmänna är skyddad mot betydande intrång i den personliga integriteten, om det sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden.

I 14–15 a §§ kommittéförordningen (1998:1474) finns bestämmelser om de konsekvensanalyser som ska genomföras och redovisas av kommittéer och särskilda utredare som har ett utredningsuppdrag beslutat av regeringen. Av bestämmelserna framgår att en redovisning av utredningsförslagets olika ekonomiska konsekvenser ska lämnas. Vidare ska det redovisas om förslagen har betydelse för bl.a. den kommunala självstyrelsen, brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet, sysselsättning och offentlig service i olika delar av landet, småföretagares förutsättningar eller jämställdheten mellan kvinnor och män. Enligt 16 § anger regeringen närmare i utredningsuppdraget vilka konsekvensbeskrivningar som ska finnas i ett betänkande.

Integritetskommittén

Den parlamentariskt sammansatta Integritetskommittén (Ju 2014:09, dir. 2014:65) överlämnade den 7 juni 2017 slutbetänkandet Så stärker vi den personliga integriteten (SOU 2017:52). Utredningen hade bl.a. i uppdrag att följa upp och analysera effekterna i lagstiftningsarbetet av förstärkningen av grundlagsskyddet för den personliga integriteten genom införandet av 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen. Utredningen noterar att kommittéförordningen saknar krav på konsekvensanalyser av förslag i förhållande till 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen och till den personliga integriteten överhuvudtaget. Utredningen anser att det är angeläget att statliga kommittéer

och särskilda utredare blir bättre på att uppmärksamma och tillämpa bestämmelsen. Kommittén förslår därför att regeringen bör införa en bestämmelse i kommittéförordningen med innebörden att, om ett förslag har betydelse för den personliga integriteten i de fall som avses i 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen, så ska dessa konsekvenser beskrivas i betänkandet.

Tidigare behandling

Utskottet har tidigare behandlat motionsyrkanden om att en analys av konsekvenserna för den personliga integriteten ska genomföras i samband med lagförslag (se bl.a. bet. 2008/09:KU17 s. 17, 2011/12:KU9 s. 19, 2013/14:KU25 s. 24 och 2014/15:KU15 s. 18). Utskottet har avstyrkt yrkandena med hänvisning dels till då nyligen genomförda integritets-skyddsutredningar, dels till att utskottet utgått från att konsekvenserna i integritetshänseende alltid analyseras när nya bestämmelser både om brottsbekämpning och inom andra områden utreds och föreslås.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att Integritetskommittén har föreslagit att regeringen för in en bestämmelse i kommittéförordningen om konsekvensbeskrivningar när det gäller den personliga integriteten. Utskottet vill inte föregripa beredningen av Integritetskommitténs utredning och avstyrker därför motionsyrkandena.

Könsneutrala beteckningar på yrken och uppdrag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om könsneutrala beteckningar på yrken och uppdrag.

Motionen

I motion 2016/17:2866 av Börje Vestlund m.fl. (S) begärs ett tillkännagivande om att ersätta begrepp som nämndeman, god man m.fl. med ett könsneutralt begrepp. Enligt motionärerna lever ordet ”man” kvar som en reminiscens från den tid då kvinnor inte tilläts yrkesarbete eller inneha politiska och andra offentliga uppdrag. Därför menar motionärerna att regeringen, vid varje tillfälle då en lag förändras, bör se till att könsneutrala begrepp införs.

Språkliga riktlinjer

Språkliga riktlinjer finns bl.a. i Regeringskansliets propositionshandbok (Ds 1997:1) och i Regeringskansliets riktlinjer för författningsskrivning (Ds 2014:1). Av riktlinjerna för författningsskrivning framgår att författningar

ska skrivas så att de är könsneutrala. Riktlinjerna avser dock endast användandet av personliga pronomen och inte begrepp av den typ som anförs i motionen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att språkliga riktlinjer finns bl.a. i Regeringskansliets riktlinjer för författningsskrivning och att det av riktlinjerna framgår att författningar ska skrivas så att de är könsneutrala. Utskottet ser inte skäl att ta något initiativ i enlighet med motionärernas förslag och avstyrker därför motionen.

Lättläst svenska i Statens offentliga utredningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om lättläst svenska i Statens offentliga utredningar.

Motionen

Per Lodenius och Per-Ingvar Johnsson (båda C) begär i motion 2016/17:3019 ett tillkännagivande om att säkerställa att offentliga utredningar (SOU) alltid ska innehålla en sammanfattning på lättläst svenska. Detta är enligt motionärerna viktigt för att bredda det demokratiska samtalet och ge fler möjlighet att ta del av och ge sitt svar på viktiga statliga utredningar.

Gällande ordning

Av kommittéförordningen (1998:1474) framgår att en kommitté ska redovisa sitt uppdrag i ett eller flera betänkanden (13 §) och att betänkanden ska tryckas och ges ut i serien Statens offentliga utredningar, SOU (22 §). Vidare anges i 17 § att betänkanden ska vara koncentrerade och inriktade på väsentligheter. Innehållet ska disponeras och presenteras så att läsarna lätt kan ta del av och bedöma kommitténs förslag och andra slutsatser. I varje betänkande ska det finnas en sammanfattning. Av 18 § framgår att språket i betänkanden ska vara enkelt och klart.

Enligt 11 § språklagen (2009:600) ska språket i offentlig verksamhet vara vårdat, enkelt och begripligt. I förarbetena till bestämmelsen anges att innebörden av att språket ska vara vårdat är att det ska följa gängse språknormer (prop. 2008/09:153). Att språket ska vara enkelt innebär att det ska ligga relativt nära talspråket, och att språket ska vara begripligt innebär att det ska vara anpassat så att mottagaren bör kunna förstå. I propositionen framhålls också att det är angeläget att samhällsinformationen utformas med

tanke på att många människor har läs- och skrivsvårigheter och att detta också får anses ligga i uttrycken enkelt och begripligt.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 25 oktober 2012 att tillsätta en särskild utredare för att göra en översyn av statens insatser på området lättläst (dir. 2012:109). Syftet med översynen var att ge ett beslutsunderlag till regeringen för eventuella reformer och prioriteringar. Frågan om lättläst samhällsinformation ingick inte i översynen, men utredningen konstaterade att ett tydligare uppdrag och skarpare tillsyn av tillgängligheten av myndigheters samhällsinformation på lättläst är ett område som bör ingå i statens uppgift (SOU 2013:58).

Centrum för lättläst (CFLL) var en statlig stiftelse där en av verksamheterna var en affärsdriven tjänst, Lättläst-tjänsten, som bl.a. användes för att ta fram lättlästa sammanfattningar till flera av regeringens utredningar. Tjänsten upphörde i samband med att Myndigheten för tillgängliga medier den 1 januari 2015 tog över statens ansvar för lättläst (prop. 2013/14:134, bet. 2013/14:KrU11). Myndigheten för tillgängliga medier har i uppdrag att vara ett nationellt kunskapscentrum för tillgängliga medier och arbeta för att alla ska ha tillgång till litteratur och samhällsinformation utifrån vars och ens förutsättningar, oavsett läsförmåga eller funktionsnedsättning.

Tidigare behandling

Utskottet har tidigare behandlat motionsyrkanden som gäller lättläst information på myndigheternas webbplatser (se bl.a. bet. 2009/10:KU29 s. 6, 2010/11:KU23 s. 38 och 2015/16:KU17 s. 19). I betänkande 2015/16:KU17 saknade utskottet skäl att tillstyrka yrkandena mot bakgrund av de krav som redan ställs på offentlig verksamhet och statliga myndigheter i språklagen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det av kommittéförordningen framgår att språket i Statens offentliga utredningar ska vara enkelt och klart samt att språklagen anger att språket i offentlig verksamhet ska vara vårdat, enkelt och begripligt. Utskottet ser inte skäl att ta något initiativ i frågan och avstyrker därför motionen.

Regeringens arbete med långsiktig idé- och politikutveckling

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om regeringens arbete med långsiktig idé- och politikutveckling.

Motionen

Sofia Arkelsten (M) begär i motion 2016/17:1878 yrkande 1 ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma till riksdagen med en redovisning av kostnaderna för regeringens arbete med det långsiktiga idé- och politikutvecklingsarbetet för att möta framtidens utmaningar. Motionären noterar att regeringen under perioden 2015–2016 inrättade ett kansli för detta arbete samt tillsatte tre arbetsgrupper som i sina slutrapporter lämnade 108 rekommendationer och förslag. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma till riksdagen med en redovisning av vad som nu händer med dessa rekommendationer och förslag. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma till riksdagen med en redovisning av vem i regeringen som tar ansvar för detta arbete. I yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma till riksdagen med en redovisning av uppföljningen av arbetsgruppernas arbete. I yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma till riksdagen med en redovisning av hur detta arbete förhåller sig till redan pågående arbete på samma tema.

Bakgrund

Regeringen inledde i februari 2015 ett projekt med långsiktig idé- och politikutveckling för att möta framtidens utmaningar, benämnt Uppdrag: Framtid. Ansvarigt statsråd för uppdraget var den dåvarande ministern för strategi- och framtidsfrågor samt nordiskt samarbete. Kopplat till projektet fanns ett kansli, Kansliet för strategi- och framtidsfrågor, vilket hade i uppgift att stödja regeringens arbete med att säkerställa en framtidsinriktad idé- och politikutveckling. Fokus låg på långsiktiga, komplexa och sektorsövergripande frågeställningar där det enligt regeringen fanns behov av ökad uppmärksamhet, initiativ och samordning. Tre oberoende analysgrupper tillsattes: Arbetet i framtiden, Grön omställning och konkurrenskraft samt Global samverkan. Varje analysgrupp hade en huvudsekreterare som var placerade på kansliet, liksom ett antal analytiker. Arbetet avslutades i april 2016 i samband med att projektet överlämnade sina slutrapporter till regeringen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser ingen anledning att ta något initiativ i frågan och avstyrker därför motionen.

Motion som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att märka propositioner med berörda utskott.

I betänkandet behandlas motion 2016/17:2428 yrkande 2 (SD) som rör en fråga som utskottet har behandlat tidigare under valperioden. Detta har gjorts i betänkande 2015/16:KU29. Riksdagen har i enlighet med utskottets förslag avslagit motionsyrkandet. Utskottet vidhåller sitt tidigare ställningstagande och avstyrker motionsyrkandet.

Reservation

Konsekvensanalyser om den personliga integriteten, punkt 2 (L)

av Tina Acketoft (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2015/16:2788 av Mathias Sundin m.fl. (FP) yrkande 7 och
2016/17:3470 av Tina Acketoft m.fl. (L) yrkande 8 och
bifaller delvis motion
2015/16:907 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M).

Ställningstagande

Redan på ett tidigt stadium i lagstiftningsprocessen måste integritetshänsyn spela en viktig roll. En övergripande slutsats från den parlamentariska Integritetsskyddskommittén (SOU 2007:22) var att ett påfallande drag i den lagstiftning som på olika sätt berör skyddet för den personliga integriteten är att integritetskänsliga åtgärder av olika slag sällan sätts in i ett systematiskt sammanhang. Detta kan, menade kommittén, leda till att de additiva effekterna av ny lagstiftning som begränsar den personliga integriteten inte blir tillräckligt uppmärksammade. Kommittén framhöll också vikten av systematisering vid behandlingen av frågor om integritetsskydd. Därefter har Integritetsskyddskommittén i sitt delbetänkande gjort bedömningen att det inte finns behov av att inrätta ett särskilt integritetsskyddsorgan (SOU 2016:41).

Det finns dock andra sätt att åstadkomma denna systematik. I sammanhanget vill vi särskilt lyfta fram behovet av en obligatorisk integritetsanalys i ett tidigt skede av lagstiftningsarbetet. Redan i dag föreskriver kommittéförordningen (1988:1474) att statliga utredningar alltid ska göra konsekvensbeskrivningar vad gäller de föreslagna åtgärdernas effekter för t.ex. den statliga och kommunala ekonomin, den kommunala självstyrelsen, jämställdheten eller integrationen. På samma sätt bör det ställas krav på att genomföra en integritetskonsekvensutredning, så att integritetsfrågan alltid analyseras innan nya lagförslag tas fram.

Jag välkomnar att Integritetskommittén i sitt slutbetänkande (SOU 2017:52) föreslår att regeringen för in en bestämmelse i kommittéförordningen om konsekvensbeskrivningar när det gäller den personliga integriteten. Jag ställer mig dock tveksam till om detta förslag är tillräckligt långtgående.

Särskilt yttrande

Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2016, punkt 1 (SD, -)

Patrick Reslow (-), Fredrik Eriksson (SD) och Crister Spets (SD) anför:

Kommittéväsendets främsta uppgift torde vara att leverera väl utredda och adekvata beslutsunderlag till sin uppdragsgivare regeringen. För att uppnå detta bör rekryteringsförfarandet till samtliga kommittéer endast fästa avseende vid objektiva grunder såsom förtjänst och skicklighet. Hur fördelningen av kön eller andra personliga attribut ser ut efter att dessa objektiva grunder har tillämpats vid rekryteringen ter sig i sammanhanget ovidkommande. Att kommittéerna väljer att fästa så stor vikt vid könsfördelning, snarare än förtjänst och skicklighet, innebär enligt vår mening att man riskerar att eftersätta utredningsresultaten. Med det ovan anförda ansluter vi oss till vad utskottet anför i övrigt om förbättringar i regeringens redovisning samt förslaget om att regeringens skrivelse läggs till handlingarna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2016/17:103 Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2016.

Motioner från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:907 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att 15 § kommittéförordningen (1998:1474) ska kompletteras med ett krav på att också redovisa huruvida förslagen har betydelse för den personliga integriteten och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2788 av Mathias Sundin m.fl. (FP):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om obligatoriska integritetsanalyser och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2016/17

2016/17:1878 av Sofia Arkelsten (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med redovisning av kostnader för regeringens arbete med det långsiktiga idé- och politikutvecklingsarbetet för att möta framtidens utmaningar, det inbegriper kansliet, kommunikationen samt analysgruppernas arbete, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med en redovisning av vad som nu händer med de 108 rekommendationerna och förslagen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med en redovisning av vem i regeringen som tar ansvar för detta arbete, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med en redovisning av uppföljningen av framtidsarbetsgruppernas arbete och tillkännager detta för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med en redovisning av hur detta arbete förhåller sig till annat arbete på samma teman som redan pågår, de nya hållbarhetsmålen samt politik för global utveckling, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:2428 av Markus Wiechel (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att märka propositioner med berörda utskott och tillkännager detta för riksdagsstyrelsen.

2016/17:2866 av Börje Vestlund m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ersätta begrepp som nämndeman, god man m.fl. med ett könsneutralt begrepp och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3019 av Per Lodenius och Per-Ingvar Johnsson (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att offentliga utredningar (SOU) alltid ska innehålla en sammanfattning på lättläst svenska och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3470 av Tina Acketoft m.fl. (L):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om obligatoriska integritetsanalyser inom ramen för lagstiftningsprocessen och tillkännager detta för regeringen.